

רוח הדברים

עלון עמותת תפילת יש"י

תמוז התשס"ט

ילדי אור הגנוז בטיול

על קצה המזלג

אומר בעל 'חובות הלבבות' בשער אהבת ה', פרק ו': "וראו לך אחי לדעת כי זכויות המאמין, אפילו אם יהיה מגיע אל התכלית הרחוקה בתיקון נפשו לאלוקים יתברך, ואילו היה קרוב לנביאים במידותיהם הטובות ומנהגיהם המשובחים והשתדלותם בעבודת הבורא ואהבתם הזכה בו, אינם כזכויות מי שמורה בני אדם אל הדרך הטובה ומיישר הרשעים אל עבודת הבורא שזכויותיו נכפלות בעבור זכויותם בכל הימים ובכל הזמנים..."

וכן, אחי, מי שאין מתקן אלא נפשו בלבד, תהיה זכותו מעטה, ומי שמתקן נפשו ונפשות רבות תכפל זכותו כפי זכויות כל מי שיתקן לאלקים, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה (אבות ה', יח): כל המזכה את הרבים אין חטא בא על ידו, ואמרו: משה זכה וזכה את הרבים זכות תלויה בו שנאמר (דברים לג, כא): "צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל", ואמר (דניאלב, ג): "ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד".

מי יקרא דברים אלו ולא תבער נפשו בתשוקה להיות ממזכי הרבים, ואם אין באפשרותו בעצמו לעשות כן לפחות שתהיה זכות הרבים תלויה בו?!

'תפילת יש"י' עוסקת בזיכוי הרבים בארץ ובחו"ל, במתן שיעורים, הפצת דיסקים, אתר אינטרנט, סמינרים, לאחרונה נכנסנו בשנית לערוץ הטלוויזיה 'הדברות', ראה ראיון עם השחקן עודד מנשה. התורמים, לוקחים חלק, כל אחד לפי גודל תרומתו, בזיכוי רבים ענק זה הנמשך עשרות שנים והמקיף חוזרים בתשובה רבים רבים בארץ ובעולם, לוקחים חלק בהפצת האור, בקירוב עוד יהודי, עוד בן ובת יקרים לאבא שבשמיים...

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמת, רפואת, הצלחת,
זיווג הגון, למתנת יום הולדת, ליום הנישואין...
לפרטים : 052-7655171, 04-69878398

”כל רדפיה השיגוה בין המיצרים”

י"ז בתמוז

מעובד ע"פ שיחות של הרב יובל הכהן אשורב

שבעה עשר בתמוז הוא יום תענית. חמשה דברים אירעו בשבעה עשר בתמוז, כמו שאומרת המשנה במסכת תענית, נשתברו הלוחות ובוטל התמיד והובקעה העיר (ירושלים) ושרף אפוסטומוס הרשע את התורה והעמיד צלם בהיכל.

נשתברו הלוחות - ביום ט"ז בתמוז עשו עם ישראל את עגל הזהב ולמחרת ירד משה מהר סיני ושיבר את הלוחות.

בוטל התמיד - בכל יום ויום היו מקריבים בבית המקדש שני כבשים ל'קרבת התמיד' אחד בבוקר ואחד בין הערביים. גם בזמן המצור על ירושלים בימי בית שני היו עדיין ממשיכים להקריב את שני הכבשים של קרבן התמיד.

מספרת הגמרא (ירושלמי) תענית פ"ד: **”אמר רבי לוי אף בימי מלכות הרשעה הזאת היו משלשלין להן שתי קופות של זהב והיו מעלין להן שני גדיים ובסוף שילשלו להן שתי קופות של זהב והעלו להם שני חזירים לא הספיקו להגיע למחצית החומה עד שנעץ החזיר וקפץ מארץ ישראל ארבעים פרסה באותה השעה גרמו העוונות ובוטל התמיד וחרב הבית.”**

הובקעה העיר - באותו יום ממש שבו בוטל התמיד נפרצו חומות העיר. שרף אפוסטומוס הרשע את התורה והעמיד צלם בהיכל רבינו מברטנורה אומר שהיה משרי היוונים.

מ"ז בתמוז מתחילה תקופה קשה בעם ישראל שנקראת 'ימי בין המיצרים' ונמשכת עד תשעה באב. על ימים אלו אומר הנביא "כל רדפיה השיגוה בין המצרים". שרב האסונות שארעו לעם ישראל ארעו דווקא בתקופה זו. בימים אלו שולט המזיק הקרוי 'קטב מרירי' שפגיעתו רעה ואלו ימים קשים של קטנות ונסיונות. אומר הנביא ירמיהו במגילת איכה 'עיני עיני יורדה מים'. עיני האחת על חודש תמוז, עיני השניה על חודש אב. עיני האחת על בית המקדש הראשון שנחרב, עיני השניה על ביהמ"ק השני שנחרב. הזהר הקדוש אומר, שימים אלו הם ימי סכנה והרעה שולטת בעולם באותם ימים.

בדר"כ יש נטיה, כשמגיעים לימים כאלה או למצב של קושי ונסיונות,

למצב שלא נח לנו, שלא נעים לנו, לומר 'אוף, מתי זה יעבור כבר'. בימי בין המיצרים אומרים 'אוף, מתי כבר נוכל ללכת שוב לים, לקנות בגדים חדשים, לשמוע מוזיקה, להתקלח כמו שצריך...'

לשמוע את הקול

חז"ל אמרו לנו ש'מלכותא דארעא כמלכותא דרקיע'. כלומר, כמו שהעניינים מסודרים ומתנהלים פה בארץ, ככה הם מתנהלים בשמים. אם נסתכל על הדברים הכי טריוויאלים ויומיומיים בפה בעולם הזה מה נראה? נראה, לדוגמא, שאם בן אדם אוכל הרבה פסולת, מכניס רעלים לגוף שלו, בהתחלה, כשהוא צעיר, לא קורה כלום. הוא עושה מה שהוא רוצה והכל בסדר. אבל ככל שהוא מתבגר מתחילים סמפטומים שונים ומשונים - כאבי ראש, כאבי בטן, כאבי גב... כל מיני מיחושים. זה הדרך של הגוף שלו לומר לו: רגע, תעצור! אתה הולך בדרך לא טובה, אתה צועד בכיוון הלא נכון, אתה חייב לעשות שינוי.

מי שיש לו שכל, שומע את הקול הזה ובאמת עושה שינוי. משנה את התזונה, משנה אורח-חיים. אבל מי שלא רוצה לעשות שינוי, לוקח איזה אקמול, או נורופן, משתק את הכאב, וממשיך במרוץ החיים המטורף. שורש העניין לא מטופל, לכן הסימפטומים הולכים ומחריפים, הבעיה הולכת ומעמיקה, עד שהכדורים כבר לא עוזרים. הגוף עובר קריסה, ואז כבר אי אפשר להתעלם. אז כבר חייבים לעצור ולעשות שינוי, אבל אז זה כבר לגמרי לא פשוט וזה כרוך בייסורים גדולים. בדומה, בעולם הרוח, אדם שבאים עליו יסורים או שהוא נמצא באיזה קושי, והוא רק מחכה שזה יעבור לא מבין שהיסורים באו בגלל איזושהי סיבה ושיש להם מטרה ותכלית, אדם כזה דומה למי שלוקח אקמול להשתיק את הכאבים אבל המחלה עדיין מקננת בגופו.

מן המיצר קראתי יה ענני במרחב יה

אחד מבעלי היסורים הגדולים, שנרדף על לא עוול בכפיו, הן על ידי בני ביתו והן על ידי אויבים מבחוץ, לימד אותנו שדווקא היסורים הם המגדלים את האדם. דווקא הם משמשים קרש קפיצה למדרגה יותר גבוהה. היה זה דוד המלך, והוא שאמר 'מן המיצר קראתי יה ענני במרחב יה'. כשאני נמצא במיצר, במצב של קושי, של נסיון אני לא מחפש אשמים. זה לא היא שעשתה לי וזה לא הם שבגללם זה קרה לי אלא - זה הוא, זה בורא עולם,

ממנו בא לי הכל, זה נקרא בחינת 'מן המיצר קראתי יה', אני משייך את כל הדברים שקורים לי לשמיא, אני יודע שהכל משמיים. ואז, כשרואים את הריבוננו של עולם בתוך המיצר, כשמבינים שזה בעצם קול שקורא לי לעשות שינוי - אז מגיעים לבחינת 'ענני במרחב קה'. עולים מדרגה. דווקא מתוך המיצר הזה ומתוך הקושי הזה מגיעים לעשות שינוי - ואז מגיעים להרווחה, למרחב. זה בחינת 'ענני במרחב קה'.

אני מכיר מישהו שהיה אסור בבית הכלא בהודו. לאחרונה התפרסם הספר שלו 'הבריחה מהודו'. הוא מתאר איך בבית כלא שמיועד לשמונה מאות אסירים דחסו שלשת אלפים אסירים. הרצפה שמשה אותם כשולחן כסא ומטה, בדוחק רב כמובן, כשהם מוטים על הצד בלבד. מים היו זמינים שעתיים ביום, אם השכלת לתפוס בזמן מקום בתור. הטמפרטורה נעה בין 35 מעלות ומעלה, האויר מהול באדים חמים שורץ זבובים ויתושים, ומשתלב עם שאר השרצים שנעו שם כמו חולדות מקקים וכו'. האוכלוסיה - שפל המין האנושי. הבחור ההודי שנראה שם הכי תמים, בחור שנראה בן ארבעה עשרה, קטן, רזה, ושתקן, ישב על רצח בדם קר.

בתוך כל זה, וזה רק תיאור חלקי ממה שהיה שם, הבן אדם היה בתזזית של לברוח. במשך שנה הוא רק חשב על איך לברוח משם. ואז הוא התחיל להתפלל, להתפלל מעמקי לבו לקב"ה, לקיים 'מן המיצר קראתי קה'. הוא היה בוכה את דם נשמתו, קורא ממעמקי לבו לבורא עולם, יודע שהוא צריך לעשות תשובה ועשה תשובה. ואז הגיע הרווחה, הוא הגיע לבחינת 'במרחב ענני קה'. הוא תפס את עצמו והתחיל ללמוד. הוא קיבל ספרים מהארץ ועשה לו סדר יום של לימוד. כל יום היה לומד מהבוקר עד הערב. בצהריים היה קורא את כל התהילים כל יום. ולאט לאט הגיע לרגיעה. הגיע להבנה שמשמים שמו אותו שם. שזה התיקון שלו עכשיו וכשיגיע הזמן שלו לצאת הוא יצא. הוא הבין שאפילו אם הוא יהיה שם עוד עשר שנים זה משמים וכשיבוא הרגע שלו הוא יושע, בינתיים הוא צריך לתקן. וזה מה שהוא עשה שם. ובאמת הוא הגיע למצב שיש לו מרחב משל עצמו. ד' אמות משל עצמו, בתוך הגיהנם, שבהן הוא מחובר לבורא עולם.

לולא כור ההיתוך הזה שעבר, לא היה מצליח לרדת מן הגדר, רגל פה רגל שם. היו אלה היסורים הקשים, שהכריחו אותו למצוא סוף את הדרך האמיתית לבורא עולם, לתכלית, לנקודה היהודית הפנימית, שמעל כבלי החומר והסורגים. וכשהוא מצא, גברה הרוח על הדרקון. הוא עלה מדרגה ואפילו כמה, ואת זה שום דבר לא יכול היה להקנות לו חוץ מההתמודדות

הזאת בזמן המיצר.

אז כשמגיעים 'ימי בין המיצרים' ואדם רק מחפש שהם יעברו כבר, כדי שהוא יוכל לספק את התאוות שלו והרצונות שלו כמו שהוא רוצה ורגיל, הוא בעצם אומר לחז"ל שהם טעו שהם קבעו את הימים האלה, אלו ימים בלי תועלת, כי רק רוצים שהם יעברו. לא משכילים לראות את האור הטמון בהם דווקא, **והלא עשרים ואחת ימי בין המיצרים מקבילים לעשרים ואחד יום מראש השנה עד שמחת תורה.** שהם ימי עליה עצומים. ולא סתם, כי אותה עליה שאפשר להשיג בימים הקדושים, אפשר להשיג גם בימי הקטנות, בימים הכי קשים, אם משכילים להכניס בהם אמונה. להאמין שגם הם באו לנו משמיים במטרה שנעצור ונתבונן וניישר דרכינו.

המצטער בצרת הציבור רואה בנחמתו

חז"ל אומרים ש'כל המצטער בצרת הציבור רואה בנחמתו'. כשיש צרה לציבור אם אדם רואה את עצמו כחלק, הוא עוצר ואומר במה אני אשם בצרה הזאת שניתכה על הציבור. במה אני יכול להטות שכם ולשאת את הצרה הזאת עם כולם - הוא מכין כלים של גאולה, הוא עוזר להביא את הישועה. לכן כשבאה הישועה הוא זוכה לה, הוא זוכה להתנחם עם כולם כי יש לו כלים. אם הוא לא תיקן את הכלים השבורים שלו, כשיבוא האור לכולם (לכל מי שתיקן) לא יהיה לו במה לקבל אותו. אם בתשעה באב הוא רק מחכה שהצום יעבור כבר, ולא יושב ובוכה על חרבן בית המקדש, על החלק שלו בחרבן הבית, בזה שהוא לא נבנה עכשיו - אז ח"ו הוא גורם שיצטרכו לבוא עליו ועל הציבור עוד ועוד יסורים, יותר ויותר גדולים, עד שהוא ישמע את הקול הקורא אליו לעצור ולעשות שינוי.

יהי רצון שה' יעזור לנו לגדול מן המיצר, מן העבודה בקטנות עצמה להגיע לגדלות ולראות בנחמת הציבור.

'ואהבת לרעך כמוך'

מעובד ע"פ שיחות של הרב יובל הכהן אשרוב

מה זה 'ואהבת לרעך כמוך'

'ואהבת לרעך כמוך' זה לא רק עניין רגשי, זה לא רק דיבורים יפים או מחשבות טובות. אלא יש לזה הרבה תכלס. המשמעות של המצווה היא שכל יהודי ידאג לכל יהודי אחר כמו שהוא דואג לעצמו. שימלא את הצרכים והחסרונות של הזולת כמו שהוא דואג למלא את שלו - זה נקרא אהבה. אהבה נבחנת במעשים, לא בדיבורים בעלמא או אידיאלים. מחשבות ודיבורים עוזרים לאהבה אבל העיקר זה כשאדם דואג בפועל לצרכי חברו. כשאדם אומר למישהו שהוא אוהב אותו אבל כשהוא צריך אותו הוא לא שם אז זה לא נקרא אהבה. אהבה מתבטאת בזה שאתה מוכן למלא את חסרון האהוב, שאתה נותן לו מה שחביב עליך. יש לך משהו והוא צריך גם כן את אותו דבר, שניכם צריכים באותה מידה, אתה נותן לו מה שאתה צריך לעצמך, מיותר על מה שאתה רוצה ומשתוקק אליו, בשביל השני - זה נקרא אהבה. כל ההגדרות האחרות של אהבה זה לא נקרא אהבה, זה דמיונות. כשאומרים שאוהבים שוקולד, זה לא שבאמת אוהבים את השוקולד, אלא שהשוקולד מהנה אותנו, אנחנו אוהבים לקבל אותו. כלומר, אנחנו אוהבים את עצמינו ואנחנו נהנים לקבל שוקולד. אהבת השני זה דווקא לחשוב עליו, וזה נמדד במעשים.

הר' אשלג מוכיח בספרו 'מתן תורה' שהתורה דורשת מכל יהודי לדאוג לכל מחסור שיש לכל אחד מישראל עד תומו, בדיוק כמו שהוא דואג לעצמו. אתה עובד בשביל שיהיה לך אוכל - אז אתה צריך לדאוג שלכולם יהיה אוכל, שלכולם את תהיה רמת חיים שווה פחות או יותר. מבחינה רגשית אם לשני יש דאגה מסוימת אתה צריך לדאוג יחד איתו. אם בן של מישהי משרת בשטחים והיא דואגת אז צריך להשתתף בדאגה שלה. ובאותה מידה להשתתף בשמחה של השני, למלא את החסרונות של הזולת, לא רק הפיזיים,

אלא כל חסרון. זה לא אהבה מרחוק, זה אהבה שאתה נכנס בתוך החיים של השני ועוזר לו, דואג לו ומרים אותו, כמו שהיית מנסה להרים את עצמך. יש לך בעיה של דאגה, אתה הולך לפסיכולוג, אז גם לחבר שלך אתה צריך לדאוג לפסיכולוג שיוכל לפרוק איתו את הבעיה שלו. זה נקרא אהבת הזולת, לדאוג לצרכי הזולת בדיוק כמו שאתה דואג לעצמך.

הר' אשלג מוכיח שהתורה דורשת מאיתנו אפילו יותר: **"ואם מעט לך זה, אומר לך, שפשטה של המצוה הזאת של אהבת זולתו מחמיר עוד עלינו להקדים צרכי חברינו על צרכי עצמינו, על דרך שכתבו ה'תוספות' בשם הירושלמי (קידושין כ') בהפסוק 'כי טוב לו עמך' האמור לגבי עבד עברי, וזהו לשונם: 'דפעמים שאין לו אלא כר אחד, ואם שוכב עליו בעצמו ואינו נותנו לעבד הרי אינו מקיים 'כי טוב לו עמך', שהוא שוכב על כר והעבד על הארץ. ואם אינו שוכב עליו וגם אינו מוסרו לעבדו הרי זו מדת סדום. נמצא, שעל כרחו צריך למסרו לעבדו והאדון עצמו שוכב על הארץ'.**

נמצינו למדים אותו הדין גם בכתוב שלנו בשיעור של אהבת זולתו, שהרי גם כאן השווה הכתוב את מילוי צרכי חבריו כמו מילוי צרכי עצמו, כדוגמת 'כי טוב לו עמך' שבעבד עברי. באופן שגם כאן אם אין לו אלא כסא אחד ולחבריו אין כסא כלל, יוצא הפסק הלכה, שאם הוא יושב עליו ואינו נותנו לחבריו הריהו עובר על מצות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך', כי אינו ממלא את צרכי חבריו כמו שהוא ממלא את צרכי עצמו. ואם הוא אינו יושב עליו וגם אינו נותנו לחבריו, הרי זו רשעות כמדת סדום. אלא שמחויב ליתנו לחברו לשבת עליו והוא עצמו ישב על הארץ או יעמוד. ומובן מעצמו שכן הדין אמור בכל הצרכים שמצויים לו וחסרים לחבריו" (מתן תורה, מאמר מתן תורה, סעיף ד').

למה שהרב אשלג אומר לנו פה יש השלכות עצומות. כי כסא זה דבר פשוט אבל מה קורה אם לשני חסר כסף לכסות את המשכנתא או שיש לו מינוס בבנק?! אם לנו לא היה איך לשלם את המשכנתא היינו הופכים עולמות כדי למצוא לזה פתרון, ופה התורה מחייבת אותי לדאוג לכל אחד מישראל כמו שאני דואג לעצמי, איך אני יכול? אני עובד יום שלם ובקושי מצליח לכסות את הצרכים של המשפחה שלי, בלי לדבר עוד על החובות, אז איך התורה מחייבת אותי לדאוג עוד לכל עם ישראל בנוסף?!

ולפי ר' עקיבא והלל הזקן מי שמתעלם ממצוה זו מפספס את העיקר ולוקח

את הטפל - כלומר, את שאר המצוות. הלל הזקן אמר ש'ואהבת לרעך כמוך' זה עיקר התורה, העיקר בתורה זה אהבת הזולת 'ואידך פירושא זיל גמור', השאר זה לימוד ועזרה להגיע לעניין הזה. לכן, אם עזבת את מצוות אהבת הזולת ולקחת את כל השאר מה עשית? עזבת את העיקר ולקחת את הטפל, הפכת את הסדר.

ההתייחסות של העולם למצוות אהבת הזולת היא ההיפך. מתייחסים אליה כאל מידת חסידות. כלומר, יש דברים שתורה מצווה על כל אדם לעשות, ויש דברים שרק אם אתה חסיד, אתה בדרגה, אתה עושה אותם. אלו דברים שהם לפני משורת הדין, אתה לא חייב לעשות אותם אבל אם אתה עושה אותם אתה נקרא צדיק גדול. הרבה אנשים מתייחסים למצוות 'ואהבת לרעך כמוך' כמידת חסידות. מה, לדאוג שלשני יהיה מה שיש לי, איפוא יש ציווי כזה?

הר' אשלג אומר שזה עיקר התורה. אם השני חסר לו ולך יש, ואתה שקט ושאנן יושב בסוכה ומנענע לולב עם אתרוג מהודר, כשלשני אין מה לאכול - את עיקר התורה עזבת. אתה מתעסק עכשיו בפרטים, בשוליים. אמנם קשה מאוד לקרוא לשמירת שבת ולחגים שוליים אבל ככה בפירוש אומר הלל הזקן. אנחנו צריכים אנשים שיש להם דעת תורה, שהבינו מה זה תורה, שתפסו את כללות התורה וראו מה היא רוצה מאיתנו, כמו הלל הזקן ור' עקיבא, כדי שיוכלו לפסוק לנו מה עיקר התורה.

'ואהבת לרעך כמוך' זה כלל התורה, 'ואידך פירושא זיל גמור'. 'גמור' בארמית זה ללמוד. אז כל התורה כולה על רגל אחת זה 'ואהבת לרעך כמוך' ושאר הפירושים לתורה - לך תלמד.

שאר התורה זה פירוש ולימוד איך להגיע למצוות 'ואהבת לרעך כמוך' שהיא עיקר התורה.

התורה דורשת מאיתנו דבר, שכמו שהחברה מתנהלת היום בלתי אפשרי לחלוטין לקיים אותו. מי יכול להגיד שהוא עושה את זה היום? אף אחד.

'בעל הסולם' הביא אור גדול ממרום, שבא לתקן את העיוות הגדול הזה, הוא בא להסביר שיש טעות שקורית הרבה שנים, שעוזבים את עיקר התורה, ותופסים את הטפל. התכלית, אומר הר' אשלג, היא להדבק בקב"ה, **המצווה, שהכי מהר מקדמת אותנו לתכלית הזאת היא מצוות 'ואהבת לרעך כמוך'.**

תפילת ישי

מרכז להפצת חכמת הקבלה
בדרכי נועם בהמון עם

ישוב אור הגנוז

04-6987348 | 04-6987398

052-7655050 | 052-5807900

www.ayeh.net

שעות פתיחת החנות

ימים א-ה מהשעה 17:00-8:30

יום ו' מהשעה 12:30-8:30

המרכז שלך ליהודים אוליג